

Instytut Pamięci Narodowej

<https://ipn.gov.pl/pl/wydawnictwo/ksiazki/245323,Wywieziono-nas-bydlęcymi-wagonami-Relacje-deportowanych-z-Gornego-Slaska-do-Zwia.html>
15.07.2026, 15:23

„Wywieziono nas bydlęcymi wagonami”. Relacje deportowanych z Górnego Śląska do Związku Sowieckiego w 1945 roku

[Książki](#)

Autor:

Rosenbaum Sebastian, Węgrzyn Dariusz

Rok wydania:

2026

Liczba stron:

312 s.

ISBN:

978-83-8376-838-0

Tagi:

[Deportacje Górny Śląsk](#) [Tragedia Górnośląska](#) [ZSRS](#)

Opis

„Wywieziono nas bydlęcymi wagonami”. Relacje deportowanych z Górnego Śląska do Związku Sowieckiego w 1945 roku, wybór i opracowanie Sebastian Rosenbaum, Dariusz Węgrzyn, wyd. 2, zmienione, poprawione, IPN, Śląskie Centrum Wolności i Solidarności im. Dziewięciu Górników z „Wujka”, Katowice-Warszawa 2026, 312 s., ISBN 978-83-8376-838-0

Seria wydawnicza IPN Katowice.

Na publikację składa się 46 relacji osób deportowanych do ZSRS w 1945 r., zarówno z przedwojennej polskiej, jak i niemieckiej części Górnego Śląska. Przy ich doborze redaktorzy kierowali się jednym podstawowym wyznacznikiem: aby były one głosem samych wywiezionych. Częściowo pochodzą one z zeznań świadków przesłuchiowanych w ramach śledztwa wszczętego przez Okręgową Komisję Badania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu w Katowicach w dniu 27 czerwca 1991 r. Zeznania nie są jedynym typem relacji zachowanych w aktach śledztwa. Zdarzają się bowiem załączone jako materiał dowodowy klasyczne, typowe wspomnienia, spisane przez deportowanych. Kilka z nich zamieszczamy w niniejszym tomie. Są one bardziej zindywidualizowane, bogatsze w warstwę emocjonalną, zawierają też więcej opinii odautorskich, aczkolwiek należy pamiętać, że powstały zwykle kilka dziesięcioleci po opisywanych wydarzeniach i siłą rzeczy ich wiarygodność faktograficzna powinna być traktowana z należytą ostrożnością. Kolejną grupę stanowią wspomnienia powstałe w różnych okolicznościach i pozyskane przez redaktorów tomu z innych niż śledztwo źródeł. To na przykład materiały udostępnione przez rodziny deportowanych na potrzeby badawcze bądź wystawiennicze. Są one

szczególnie cenne, powstały bowiem albo w trakcie pobytu na deportacji, albo wkrótce po powrocie z niej.

[Poprzedni Strona](#)

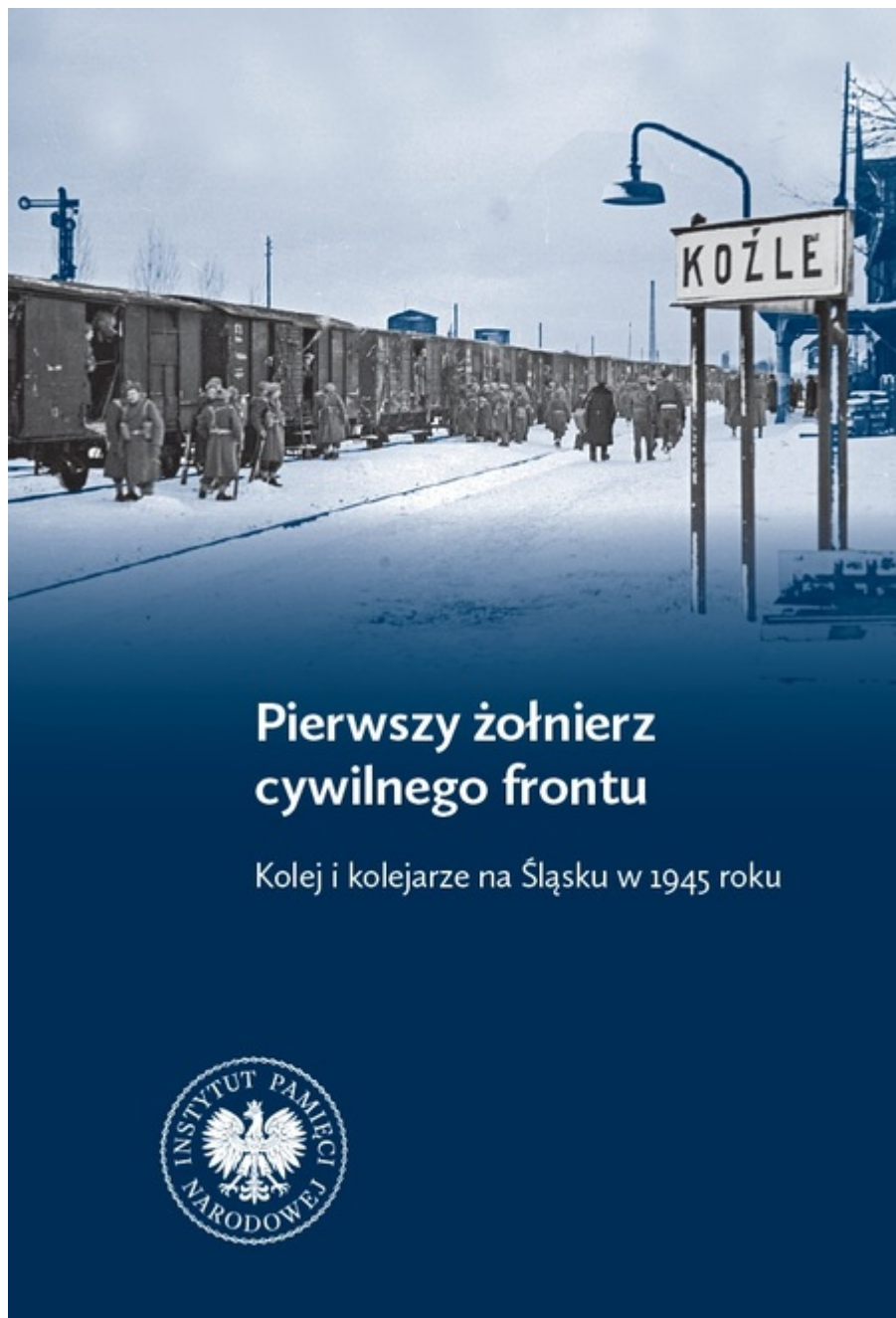
[Zobacz inne publikacje](#)

[wstecz](#)

Książka

Deportacje z Górnego Śląska do Związku Sowieckiego w 1945 roku. Katalog wystawy stałej w Centrum Dokumentacji Deportacji Górnoszlązaków do ZSRR w 1945 roku w Radzionkowie

Książka

Pierwszy żołnierz cywilnego frontu. Kolej i kolejarze na Śląsku w 1945 r.

Książka

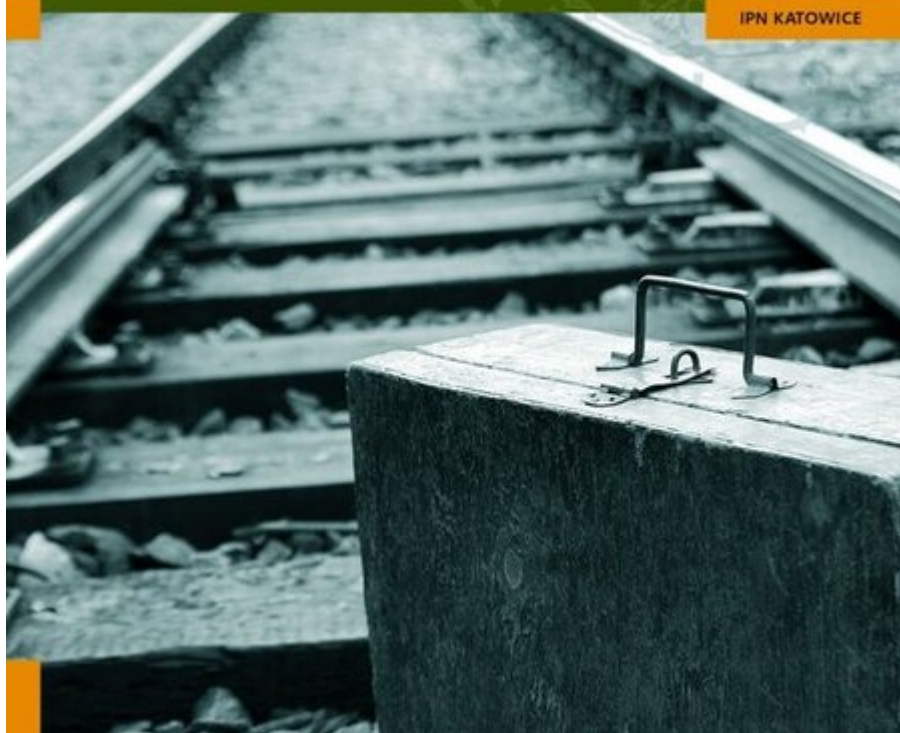
„Internirung”. Deportacja mieszkańców Górnego Śląska do ZSRS na tle wywózek niemieckiej ludności cywilnej z Europy Środkowo - Wschodniej do sowieckich łagrów pod koniec II wojny światowej

Z przeklętego raju

Zapiski Górnoślązaków
deportowanych w 1945 r. do ZSRS

IPN KATOWICE

e-Book

Z przeklętego raju. Zapiski Górnoślązaków deportowanych w 1945 r. do ZSRS

Mitologia wyzwolenia • Deportacje, obozy, gwałty i grabieże sowieckie

cena 8 zł (w tym 8% VAT) NR 5 (198) • maj 2022

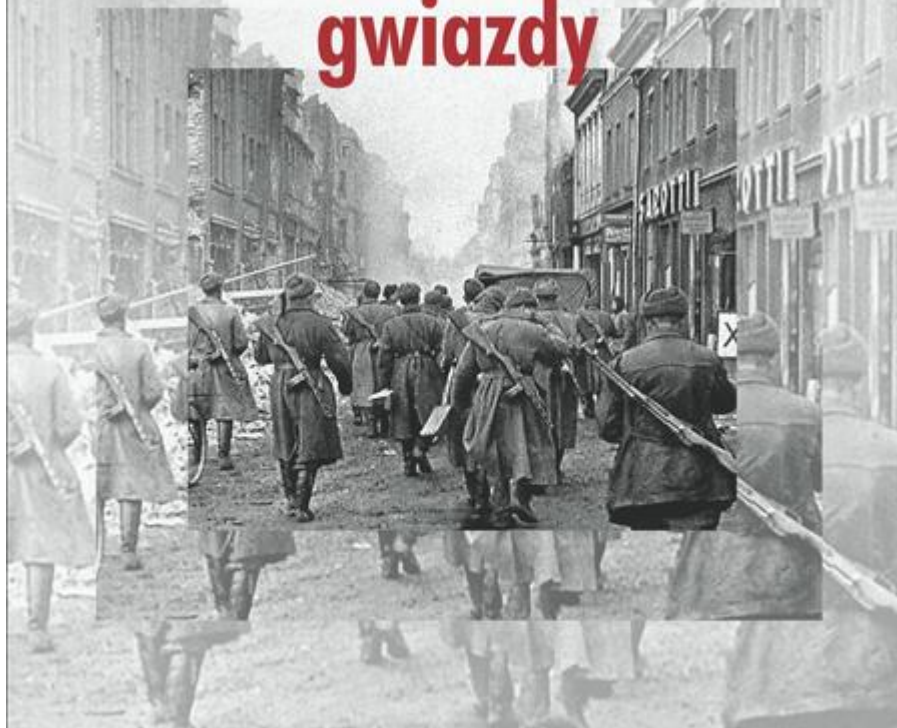
BIULETYN IPN

PISMO O NAJNOWSZEJ HISTORII POLSKI

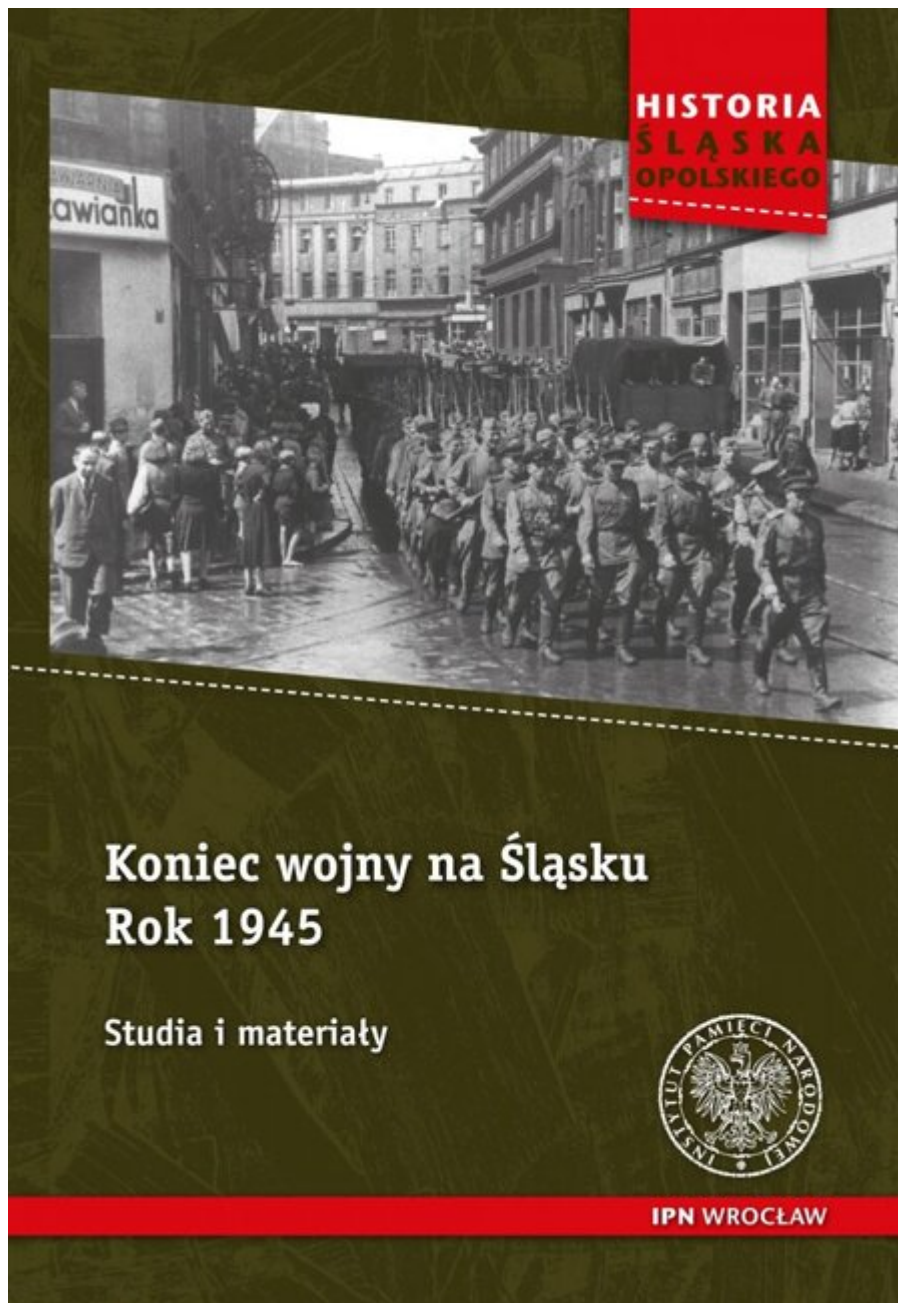
numer indeksu 433713
nakład 8 000 egz.

ZBRODNIĘ spod czerwonej gwiazdy

„Biuletyn IPN” nr 5/2022 – Zbrodnie spod czerwonej gwiazdy

Koniec wojny na Śląsku. Rok 1945. Studia i materiały

Deportacje do Związku Sowieckiego z ziem polskich w latach 1944–1945

Perspektywa porównawcza

pod redakcją
Sebastiana Rosenbauma i Dariusza Węgrzyna

Deportacje do Związku Sowieckiego z ziem polskich 1944/1945 r. Perspektywa porównawcza

WYSIEDLENIA

jako narzędzie polityki
ludnościowej w Europie
XX wieku

Lublin
IPN

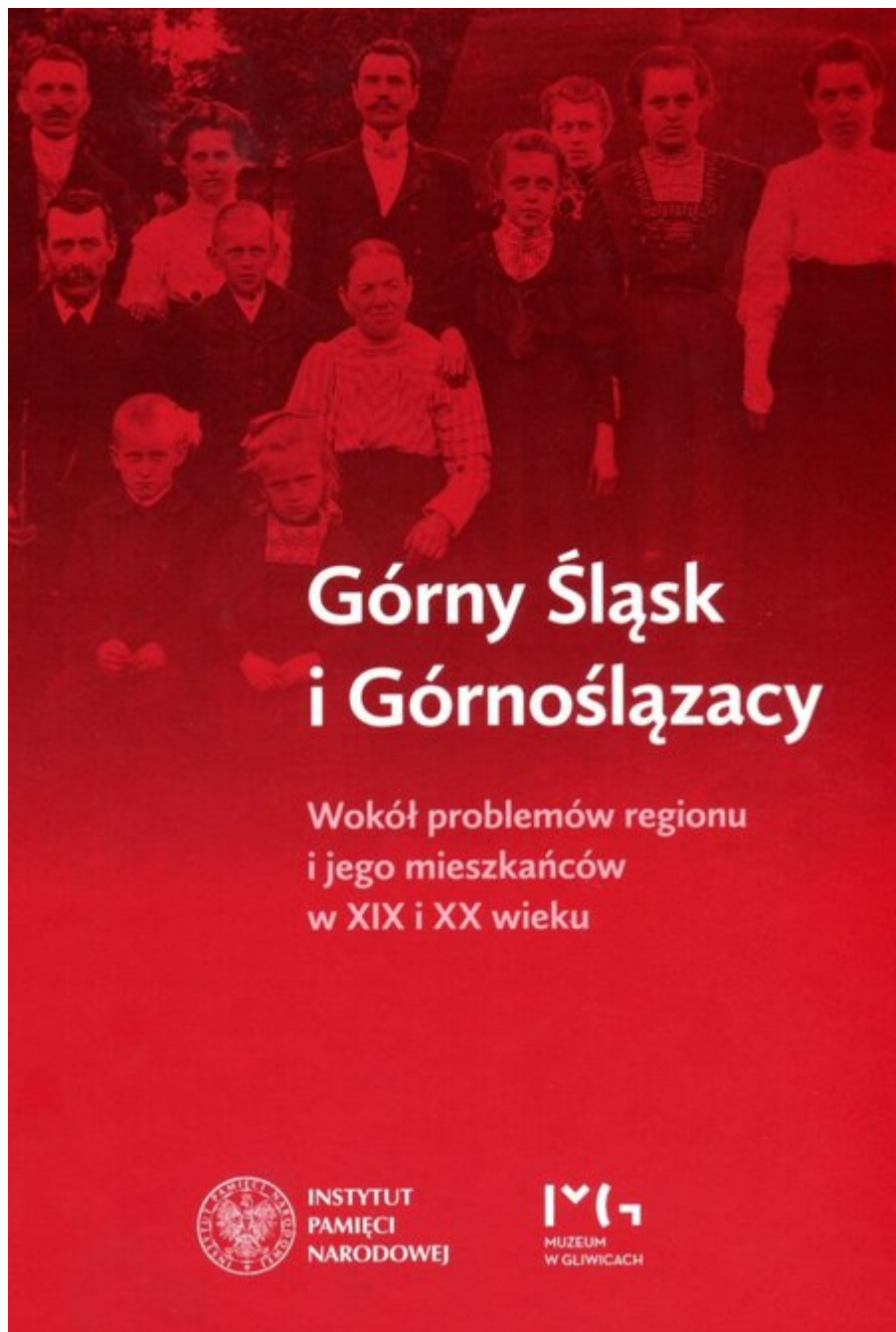
Wysiedlenia jako narzędzie polityki ludnościowej w Europie XX wieku

Województwo śląskie 1945–1950

Województwo śląskie 1945–1950. Zarys dziejów politycznych

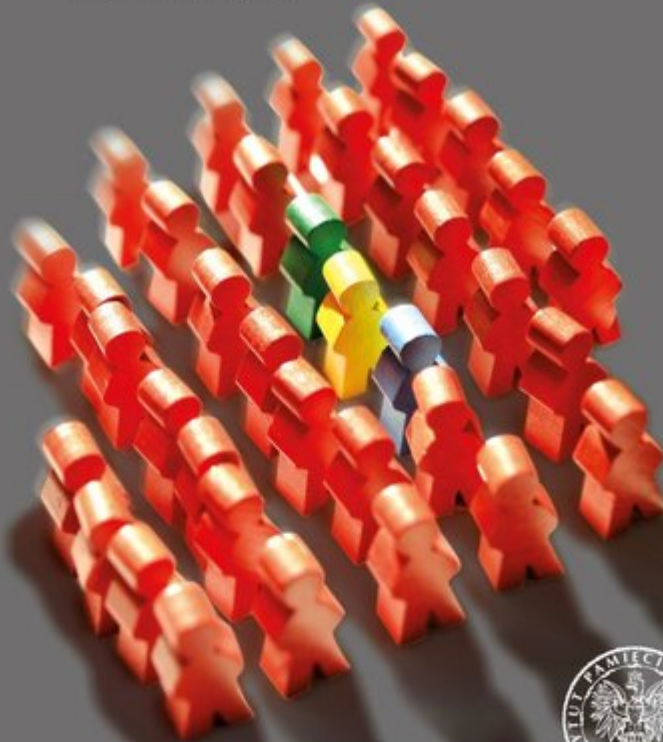

Górny Śląsk i Górnolężacy. Wokół problemów regionu i jego mieszkańców w XIX i XX wieku

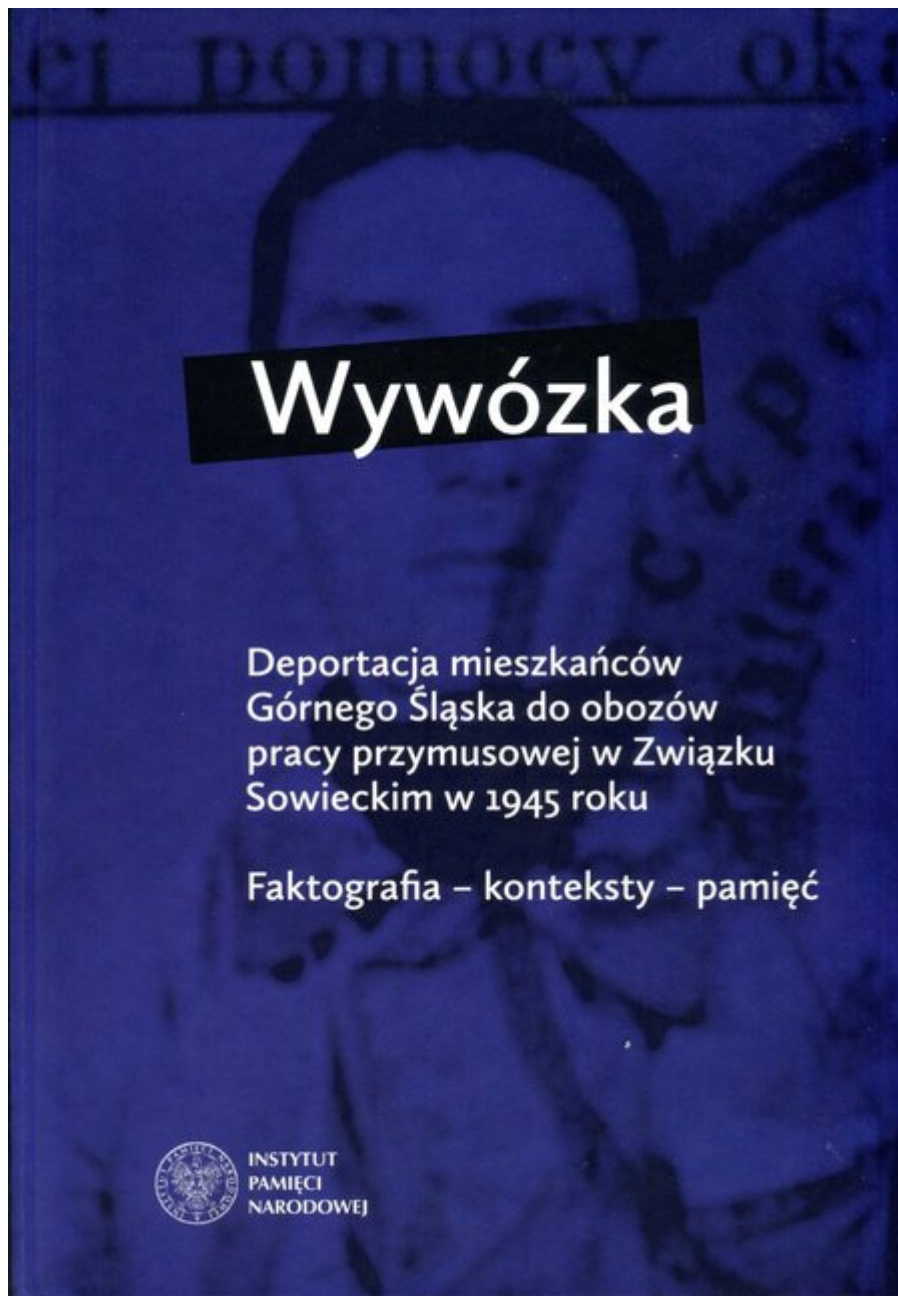
MIĘDZY IDEOLOGIĄ A SOCJOTECHNIKĄ

Kwestia mniejszości narodowych w działalności
władz komunistycznych – doświadczenie polskie
i środkowoeuropejskie

Między ideologią a socjotechniką. Kwestia mniejszości narodowych w
działalności władz komunistycznych – doświadczenie polskie i
środkowoeuropejskie

Wywózka

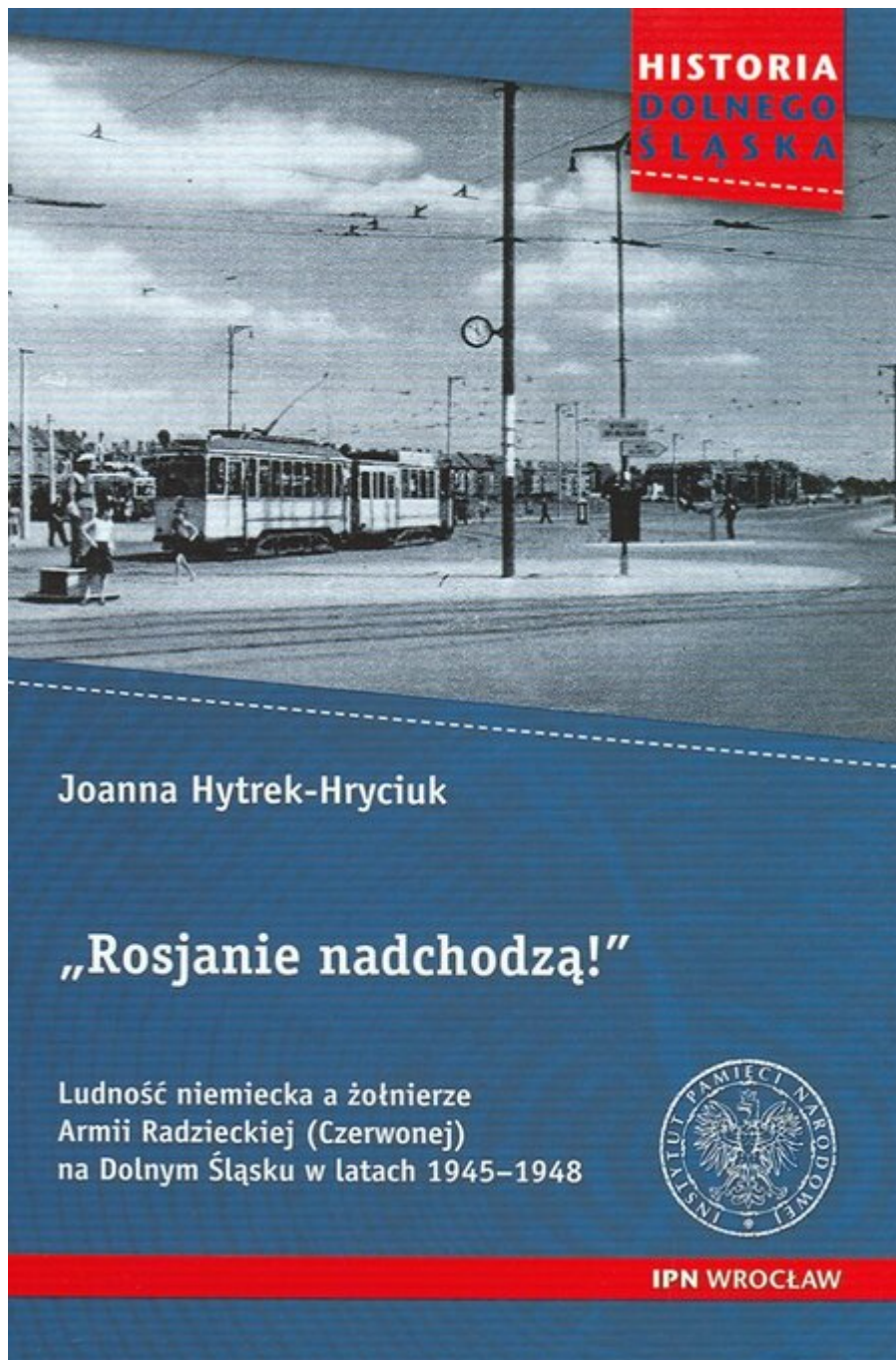
Deportacja mieszkańców
Górnego Śląska do obozów
pracy przymusowej w Związku
Sowieckim w 1945 roku

Faktografia – konteksty – pamięć

Wywózka. Deportacja mieszkańców Górnego Śląska do obozów pracy przymusowej w Związku Sowieckim w 1945 r. Faktografia – konteksty – pamięć

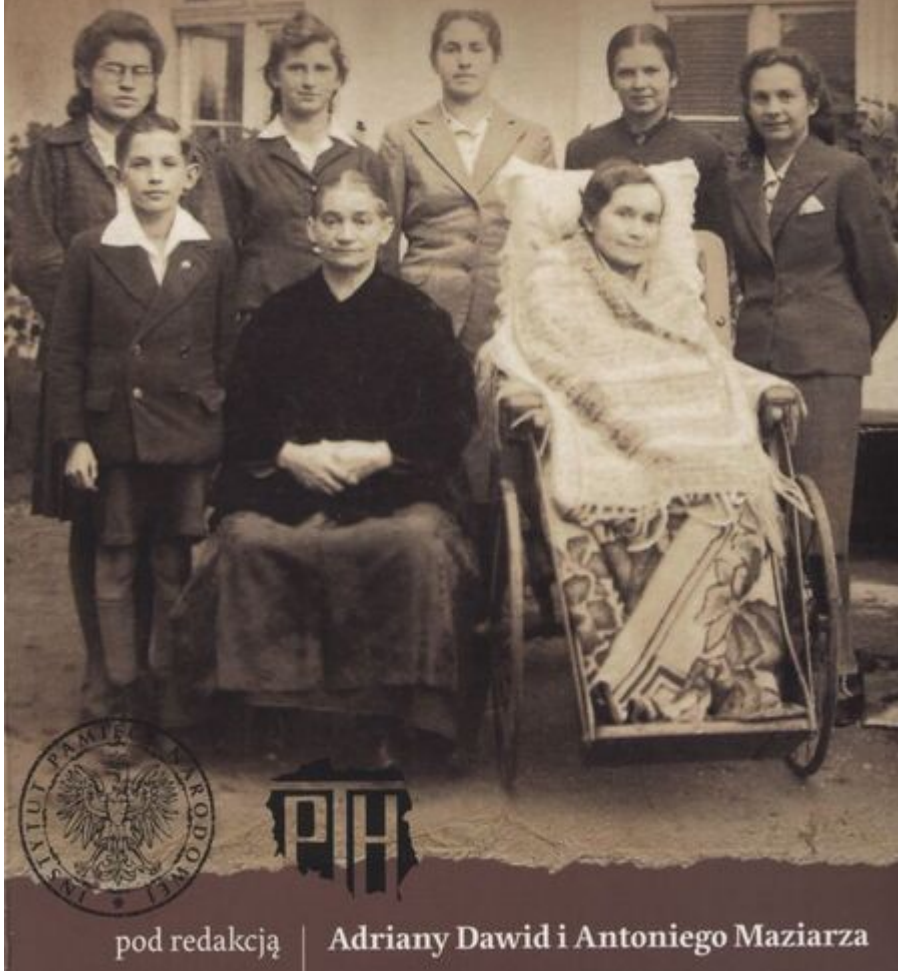

„Rosjanie nadchodzą!” Ludność niemiecka a żołnierze Armii Radzieckiej (Czerwonej) na Dolnym Śląsku w latach 1945–1948

RODZINA NA ŚLĄSKU 1939–1945

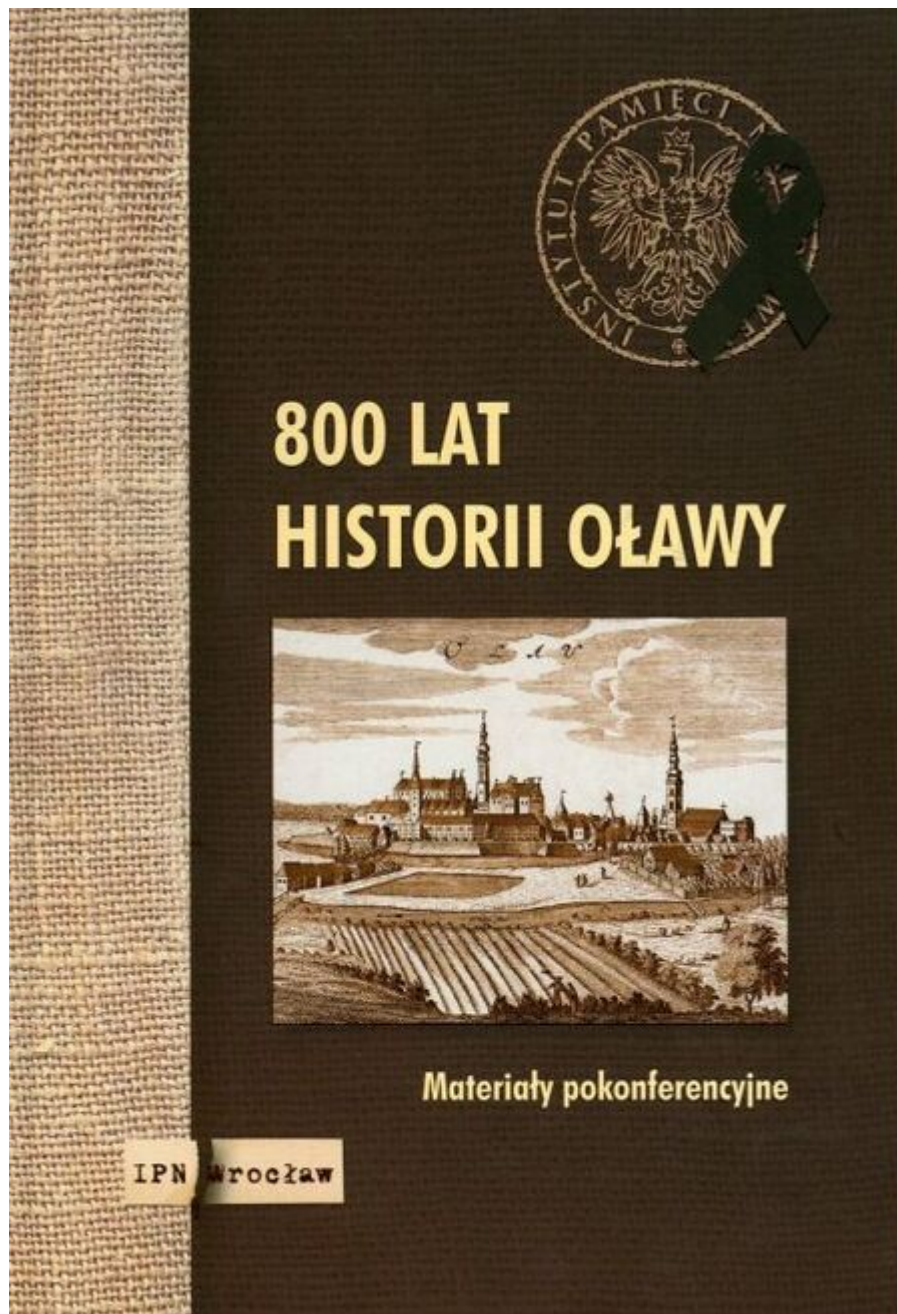
Dezintegracja
Migracje
Codzienność

pod redakcją

Adriany Dawid i Antoniego Maziarza

Rodzina na Śląsku 1939–1945. Dezintegracja. Migracje. Codzienność

800 lat historii Oławy. Studia i materiały z konferencji naukowej zorganizowanej w Oławie 12-13 marca 2009 r.

Deportacje Górnoślązaków do ZSRR w 1945 roku

[dalej](#)